

Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry
Föreningen Nylands friluftsområden rf

Hyväksytty valtuuskunnassa 30.11.2015

TOIMINTASUUNNITELMA 2016

Onasin virkistysalue 9.2015

1. YLEISTÄ

Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen tarkoituksena on turvata ja kehittää uusmaalaisten virkistysmahdollisuuksia, säilyttää ja vaalia luontoa ja maiseman omaleimaisuutta sekä ottaa huomioon paikallisen väestön viihtyvyyden ja peruselinkeinojen harjoittamisen turvaaminen siten, että toiminta on sopusoinnussa ympäröivän luonnon kanssa.

Yhdistyksen toiminnan päätavoitteena on hankkia hyviä, erityyppisiä alueita eri puolilta toimialuetta jäsenkuntien asukkaiden virkistysmahdollisuuksien parantamiseksi sekä huolehtia alueiden käytön edellyttämistä virkistyspalvelujen toteuttamisesta ja hoidosta.

Valtuuskunnan vuosi sitten hyväksymä strategia 2025 ohjaa yhdistyksen toimintaa ja on siten ollut keskeisesti esillä tämän toimintasuunnitelman laadinnassa. Strategian tavoitteet on otettu huomioon toimintasuunnitelman toiminnallisten tavoitteiden laadinnassa. Tavoitteiden toteuttaminen jakautuu useammalle toimintavuodelle.

2. VARSINAINEN TOIMINTA

2.1 Toiminnan tuotot

Valtaosan toiminnan tuotoista muodostuu jäsenkunnilta perittävistä palvelumaksuista. Muiden tuottojen osuus on noin 12 %. Merkittävimmät näistä ovat erilaisia vuokratuotot ja luonnonhoidon tuotot.

Jäsenkunnat

Yhdistyksen 19:ssä jäsenkunnassa oli 1.1.2015 yhteensä 1 536 783 asukasta (95,8 % Uudenmaan asukkaista). Toiminta-alueen väestö kasvoi vuodessa 17 752 asukkaalla (+1,2 %). Uudenmaan kunnista seitsemän ei ole vielä liittynyt yhdistyksen jäseneksi.

Tukijäsenet

Yhdistyksellä on toimintavuonna viisi tukijäsenjärjestöä.

Palvelumaksu

Jäsenkunnilta perittävä palvelumaksu korotetaan 0,06 €:lla 2016. Palvelumaksu on silloin 0,50 €/asukas + ALV ja sillä summalla katetaan valtaosa varsinaisen toiminnan kuluista. Kuntien kokonaiskulut pysyvät ennallaan, koska investointimaksu lasketaan vastaavasti 0,06 €:lla 0,14 €:oon.

Muut tuotot

Palvelumaksun lisäksi toiminnan menoja saadaan katettua vuokrilla, luonnonhoidosta tuotoilla sekä avustuksilla.

Tuotot yhteensä

829 392 €

2.2 Toiminnan kulut

Varsinaisen toiminnan kulut koostuvat toimistosta, hallinnosta, virkistysalueista ja toiminnan rahoitustuotoista/kuluista.

2.2.1 Toimisto

Henkilöstö

Yhdistyksen organisaatio koostuu toiminnanjohtajasta, suunnittelupäälliköstä, maastomestarista ja yhdestä huoltomiehestä. Projektihenkilön palkkaamiseen osan vuodesta on varauduttu. Myös muun tilapäishenkilökunnan palkkaamiseen on pieni varaus. Maastomestarin, huoltomiehen ja alueiden hoidosta maksettavat palkat sivukuluineen on budjetoitu virkistysalueiden alla. Toiminnanjohtaja jää keväällä eläkkeelle ja hänen tilalleen palkataan uusi toiminnanjohtaja.

Tukipalvelut

Yhdistys ostaa kopiointi-, postitus-, ATK-verkko- ja kokous/tilapalvelut Uudenmaan liitolta. Kirjapito-, palkkahallinto- ja maksuliikennepalveluja yhdistys ostaa ulkopuoliselta kirjapitoyhtiöltä.

Yhdistyksen toimitilat vuokrataan Uudenmaan liitolta. Toimisto sijaitsee Länsi-Pasilassa. Suunnittelupäällikölle on vuokrattu toimitila Allergiatalosta Meilahdessa. Omia pieniä työpaja/varastotiloja yhdistyksellä on Espoon Yli-Takkulassa, Porvoossa ja Inkoon Kopparnäsissa. Sen lisäksi yhdistys vuokraa varasto/huoltotiloja yksityiseltä yrittäjältä Kopparnäsissa.

Yhteistyö

Yhdistyksen toiminnanjohtaja ja suunnittelupäällikkö käyvät jäsenkunnissa, tukijäsenjärjestöjen ja muiden alalla toimivien järjestöjen ja organisaatioiden järjestämissä tilaisuuksissa tiedottamassa ja esitelmöimässä yhdistyksen toiminnasta. Yhteistyötä ympäristöministeriön, Metsähallituksen ja muiden virkistysalueyhdistysten kanssa jatketaan edelleen tiiviinä.

Toiminnalliset tavoitteet

- Vierailuja jäsenkunnissa jatketaan
- Panostetaan yhdistyksen viestinnän kehittämiseen
- Markkinoidaan virkistysalueita yhdessä muiden yhdistysten ja Metsähallituksen kanssa

Toimiston kulut

- 292 407 €

2.2.2 Hallinto

Valtuuskunta

Valtuuskunnassa on 36 kuntaedustajaa 19:sta jäsenkunnasta sekä 5 tukijäsenedustajaa. Valtuuskunta kokoontuu sääntöjen mukaan kaksi kertaa vuoden aikana.

Hallitus

Hallituksessa on 16 varsinaista jäsentä sekä kaksi tukijäsenjärjestöjen edustajaa. Valtuuskunnan kolmella puheenjohtajalla on myös läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa. Hallitus kokoontuu tarpeen mukaan arviolta 5-6 kertaa vuoden aikana.

Hallituksella on apunaan työvaliokunta, johon kuuluu hallituksen kolme puheenjohtajaa, yksi muu hallituksen jäsen sekä valtuuskunnan

puheenjohtaja. Työvaliokunta kokoontuu säännöllisesti käsittelemään sille delegoituja päätösasioita ja valmistelemaan hallitukselle tulevia asioita.

Toiminnalliset tavoitteet

- Hallitus tekee vuoden aikana yhden tutustumisretken yhdistyksen alueille.
- Yhdistyksen luottamushenkilöt osallistuvat yhdistyksen markkinointiin esimerkiksi kuntavierailujen yhteydessä

Hallinnon kulut

- 42 600 €

2.2.3 Virkistysalueet

Yleistä

Yhdistys hallinnoi tällä hetkellä 39 virkistysaluetta, joista yhdistyksen omistuksessa on 34. Näiden yhteispinta-ala on 1387 ha. Lisäksi yhdistys omistaa n. 1320 hehtaaria omaa vesialuetta ja on enemmistöosakkaana vesialueissa, joiden yhteispinta-ala on n.4250 hehtaaria. Yhdistyksen hallinnassa olevista alueista viisi on vuokra-alueita (Sarvikallio Tuusulassa, Kajsas Raaseporissa, osaa Porkkalanniemeä Kirkkonummella, Järvö Kirkkonummella ja Stora Fagerö Inkoossa). Vuokra-alueiden pinta-ala on 130 ha.

Suurin osa resursseista kohdistetaan eniten käytetyille alueille kun taas muutama alue on kokonaan jatkuvan ylläpidon ulkopuolella.

Alueiden suunnittelu

Virkistysalueiden suunnittelulla ja luonnonhoidolla on tavoitteena kehittää vetovoimaisia luontoretkeilykohteita ja sovittaa yhteen virkistyskäytön toiminnot luontoarvoja vaalien. Alueita hoidetaan niin, että niillä luonnon monimuotoisuus, maisema-arvot ja luonnonkauneus säilyvät ja kohentuvat.

Yhdistys jatkaa yhteistyötä Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa Ketosirkka-luonnonhoitohankkeessa. Ketosirkka-hankkeen työllistettävät tekevät asiantuntevassa ohjauksessa maiseman- ja luonnonhoitotöitä yhdistyksen läntisen Uudenmaan alueilla. <http://www.sll.fi/uusimaa/toiminta/maisemanhoitohanke>

Mäntsälän Keravanjärven liito-oravakartoitus tehdään kevättalvella; ELY-keskuksen alustavien selvitysten perusteella alueen metsässä on erittäin vahva liito-oravakanta ja sen suojeluun voidaan hakea valtion METSO-ohjelmasta korvausta. Uintiretkelle houkuttelevan hiekkarannan viereisestä liito-oravametsästä saadaan virkistysalueen toinen vetonaula ja kiinnostuksen kohde.

Lohjan Antiaisenkannakselle laaditaan luonnonhoitosuunnitelma. Inkon Bjursin alueen pienten saarten (Själöörarna, Storklobben, palsta Hankelöstä, palsta Andöstä) inventointitietojen pohjalta suunnitellaan niiden käytön ohjaus ja hoidon taso.

SITO-konsulttitoimistossa teetetty maisema-arkkitehdin, arkkitehdin ja satamasuunnittelijan työ Kopparnäsin eri virkistyspalvelualueiden kehittämistä varten valmistuu vuoden alussa.

Yhdistyksen virkistysalueilla tehdään hoitosuunnitelmien mukaisia luonnonhoitotöitä ja eri suunnitelmien päivityksiä vuosittain.

Alueiden ylläpito

Päävastuu yhdistyksen alueiden huollosta ja ylläpidosta on maastomestarilla. Hänellä on apunaan huoltomies ja tarvittaessa kesäkuukausina kausityöntekijä. Yhdistyksen oma ryhmä hoitaa myös muutamien alueiden juoksevan jatkuvan kunnossapidon sekä huolehtii jatkuvan huollon ja valvonnan ulkopuolella olevien alueiden valvonnasta.

Alueiden huolto sekä kunnossapito voidaan jakaa säännölliseen kunnossapitoon ja valvontaan sekä vuosikunnossapitoon. Säännölliseen kunnossapitoon kuuluu mm. jäteastioiden tyhjennys, käymälöiden huolto ja tyhjennys, polttopuutilanteen seuranta, välineiden ja rakenteiden huolto sekä alueiden yleisvalvonta ja pienet hätäkorjaukset. Koska säännöllisen kunnossapidon ja valvonnan tarve on suurin kesäkaudella (1.6 – 31.8) ja tehtävät vaativat viikoittaisen käynnin alueilla, on nämä tehtävät pyritty ulkoistamaan paikallisille toimijoille tai yrittäjille.

Yhdistys on palkannut kesäkaudelle paikallisia henkilöitä hoitamaan Pikku Leikosaaren, Lappohjanrannan sekä Sandvikenin säännöllisen kunnossapidon.

Vuosikunnossapitoon kuuluu mm. puuhuolto, nuotiopaikkojen, polttopuukatosten, infotaulujen, käymälöiden ja muiden rakenteiden vauriokorjaukset, maalaukset, turvallisuuden tarkastus, vesikaivojen puhdistus ja desinfiointi tarvittaessa, teiden ja rumpujen ylläpito ja korjaus sekä rakennusten ja rakenteiden kunnossapito. Nämä työt tehdään pääosin oman henkilöstön toimesta.

Virkistysalueiden käyttäjiä ohjataan entistä enemmän omatoimisuuteen retkeilyjätteiden viemisessä mukanaan alueilta. Tavoitteena on poistaa kaikki pienemmät jäteastiat. Syväkeräysastiat mantereen laajoilla alueilla, kuten Porkkalanniemessä ja Kopparnäsissä, ovat tarpeellisia. Esite- ja muussa alueita koskevassa infomateriaalissa tuodaan esille, että retkeilijöiden toivotaan itse vievän omat roskansa pois.

Yhdistyksen alueita valvotaan ja hoidetaan tehokkaimmin kesä kautena, mutta joissakin kohteissa on kävijöitä ympäri vuoden ja tiet sekä pysäköintipaikat pidetään aurattuina (mm. Porkkala, Kopparnäs, Störsvik ja Varlaxudden).

Alueiden hoito

Muut huoltojärjestelyt

Gölnäsin alue Inkoossa, jossa on mm. kaksi saunaa ja neljä majoitusrakennusta, hoitaa sopimuksen perusteella Hyvinkään Pursiseura. Pursiseura vastaa alueen valvonnasta, huollosta ja myös rakennusten, laitureiden ja rakenteiden vuosikunnossapidosta sekä

tilojen vuokraamisesta ja saunavuorojen varaamisesta.

Porkkalan alueella yhdistys hoitaa sopimuksen perusteella oman alueensa lisäksi myös Kirkkonummen, Vantaan ja Nurmijärven omistamia virkistysalueita.

Ostopalvelut

Yhdistyksellä on ostopalvelusopimukset neljän yrittäjän kanssa alueiden hoidosta. Porkkalan yhteishoitoalueen sekä 13 muun alueen valvonnasta ja huollosta on sopimus luontohuoltoyrittäjän kanssa. Byxholmenin valvonta ja huolto ostetaan metsäalan yrittäjältä. Viisi aluetta Porvoon ja Loviisan saaristossa hoitaa paikallinen yrittäjä. Polttopuut näihin virkistysalueisiin ostetaan samalta yrittäjältä. Pirttisaaren valvonnasta ja huollosta on sopimus saarella osan vuodessa asuvan yrittäjän kanssa.

Omien teiden ja pysäköintialueiden kesä- ja talvikunnossapidon hoitavat ulkopuoliset paikalliset urakoitsijat. Jäteastioiden ja syväkeräysastioiden huolto ja tyhjennys on räätälöity alueiden tarpeen mukaan jätehuoltotoimistojen kanssa.

Eri kuljetus- ja rakennustarpeisiin ostetaan palveluita luotettavilta yhteistyökumppaneilta.

Polttopuuta ostetaan mm. Itä-Uudenmaan virkistysalueille ja Porkkalanniemelle. Kannattavuuden takia ostetaan jatkossa enemmän polttopuuta paikallisilta toimittajilta.

Maastokartoituksiin perustuvat luontoselvitykset sekä laajojen alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat kuten myös luonnonhoitosuunnitelmat laaditaan suunnittelupäällikön johdolla konsulttityönä. Virkistysalueiden metsänhoidon ja luonnonhoidon työt toteutetaan pääosin ostopalveluna.

Viestintä

Yhdistyksen viestintää kehitetään suunnitelmallisemmaksi ja tehdään yhteistyötä jäsenkuntien ulkoilu- ja liikuntatoimien viestinnästä vastaavien viranhaltijoiden kanssa. Informoidaan mediaa ajankohtaisista asioista.

Yhdistyksen tärkeimpänä informaatiokanavana ovat verkkosivut, joilla kesäkauden viikonloppuina on noin 1200 -1400 käyttäjää päivässä. Verkkosivujen kautta tulee alueiden käyttäjiltä hyödyllistä ja rakentavaa palautetta ja kommentteja. Yhdistyksellä on kahdet Facebook-sivut, koko yhdistystä koskevat sekä lisäksi erilliset Kopparnäs-Störsvikiä varten. Huolehditaan verkkosivujen ja Fb-sivujen jatkuvasta päivittämisestä ja kehittämisestä.

Julkaistaan uusittu yhdistyksen virkistysalueita esittelevä opaskirjanen. Opasta on jaossa jäsenkuntien eri infopisteissä ja sitä jaetaan mm. veneily- ja ulkoilujärjestöjen sekä kuntien matkailutoimistojen kautta ja erilaisissa messutapahtumissa. Oppaan voi tulostaa yhdistyksen kotisivuilta ja se on linkitettyinä useiden kuntien, organisaatioiden ja järjestöjen kotisivuilla. Yhdistyksellä on myös nelisivuinen esite.

Jatketaan yhteistyötä alueellisten sanomalehtien kanssa toimittamalla kartta- ja tekstimateriaalia esim. kesänumeroihin; toimitetaan infomateriaalia ilmaisiin ja maksullisiin julkaisuihin, joissa esitellään retkeily-, veneily- ja luontomatkailukohteita Uudellamaalla.

Virkistysalueilla sijaitsevia erilaisia opastauluja on tällä hetkellä noin 75 kpl ja niiden päivitystä tehdään jatkuvasti. Opasteiden ja viittojen ja polkumerkkien määrää lisätään tarpeen mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet

- Kävijämääräseurantaa kehitetään yhdessä muiden virkistysalueyhdistysten kanssa, mm mobiilitekniikkaa hyödyntäen
- Itäisen Uudenmaan melontakarttaprojekti valmistuu keväällä
- Yhdistyksen oppaan päivitetty versio ilmestyy keväällä.
- Selvitetään tarpeellisuutta ja mahdollisuutta rakentaa itsepalvelusauna Itäisen Uudenmaan saaristoon

Virkistysalueiden kulut - 496 569 €

2.2.4 Rahoitustuotot ja -kulut

Talousarvion rahoitustuotot ja -kulut kohta on +merkkinen, koska yhdistyksen kassavaratilanne on hyvä.

3. INVESTOINNIT

3.1 Investointimaksu

Investointimaksu laskee 2016 0,06 €:lla 0,14 €:oon/asukas. Vaikka kunnilta toimintavuoden aikana perittävät investointimaksu laskee, voidaan investointitaso nostaa, koska viime vuosien aikana osa investointirahasta on jäänyt käyttämättä.

3.2 Alueiden hankinta ja myynti

Jatketaan neuvotteluja sopivien virkistysalueiden hankinnasta. Painopiste näissä on nykyisten alueiden laajentamisessa, sekä uusien alueiden hankinnassa Itäiseltä Uudeltamaalta. Tavoitteena on, että nämä alueet voisivat myös hyvin palvella Keski-Uudenmaan asukkaita. Lisäksi pyritään siihen, että uusien kuntien liittyessä yhdistyksen jäseneksi liittymismaksu käytetään ensisijaisesti maanhankintaan kyseisessä kunnassa.

Hallitus on valmistellut Kopparnäsin Kestikievarin ja sen tontin mahdollista myyntiä. Mahdollisen myynnin pitää perustua perusteelliseen valmisteluun ja kaikkia näkökohtia huomioiden.

Maahankintoihin varataan talousarviossa **100 000 €**.

3.3 Rakenteelliset investoinnit alueille

Kopparnäsin virkistyspalvelualueiden kehittämisen toteuttamista aloitetaan

vuoden aikana. Koska toteuttamistyö on laaja, sen toteuttaminen ajoittuu useimmalle vuodelle.

Myllyjärvellä kunnostetaan järven itäpuolen metsätietä ja siivotaan tien päässä oleva kääntöpaikka. Tien varren taskupysäköintipaikkoja lisätään sekä rakennetaan kompostorikäymälä. Itärannan polulle asetetaan pitkoksia. Rakennetaan nuotiopaikka ja puusuoja. Lisätään opasteita ja merkitään polkuja.

Keravanjärven vanhat, huonokuntoiset rakenteet poistetaan ja uusi käymälä, nuotiopaikka, polttopuusuoja ja pukukoppi rakennetaan tilalle.

Antiaisenkannakselle rakennetaan infotaulu, käymälä ja nuotiopaikka. Myös alueen pysäköintimahdollisuuksia parannetaan.

Infotauluja pystytetään uusiin saariin Inkoon Bjursin alueelle ja niihin asennetaan rantautumista helpottavia kiinnitysrenkaita.

Sandvikenin laiturirannan tuntumaan rakennetaan uusi kompostorikäymälä ja hiekkarantaosuuksille sijoitetaan evästelypöydät ja -penkit.

Rakennetaan avonuotiopaikkoja joidenkin suosittujen keittokatosten läheisyyteen ja sijoitetaan alueille lisää pöytä-penkkiyhdistelmiä.

Rakenteellisiin investointeihin varataan **250 000 €**.